

ABONAMENTUL:
 PE AN 3 COR. 20 FIL.
 " 1/2 " " 60 "
 " 1/4 " " 90 "
IN STREINĂTATE:
 PE AN 6 FRANCI.
 " 1/2 " 3 "
 —
 NUMERII SINGURATI
 TICII SĂ VIND CU
 5 FILERI.

RĂVAȘUL

INSERTIUNILE SE
 PLĂTESC DUPĂ MĂ-
 RIMEA LOCULUI CE
 OCUPĂ; FIE-CARE
 cm. □ COSTĂ ODATĂ
 10 FIL., DE 2 ORI
 8 FIL., DE 3 ȘI MAI
 MULTE ORI 6 FIL.
 ADRESA:
 „RĂVAȘUL“
 CLUJ — KOLOZSVAR
 JÓKAI-UTCSA 6.

Redactor resp.: BASIL MOLDOVANU.

APARE ÎN FIE-CARE SÂMBĂTĂ.

Proprietar editor: Dr. E. DĂIANU.

Crima Belgradului.

Joi (11 Iunie), în revărsatul zorilor, sa petrecut în palatul regesc din *Belgradul* Sârbiei fapta cea mai înfiorătoare a veacului al douăzecelea. Regele *Alecsandru*, regina *Draga*, frații reginei: *Nicodem* și *Nicolau Lunyevița*, ministrii: *Markovics*, *Todorovics* și *Pavlovics* și gardiștii au fost omoriți în cel mai barbar mod. Ostașii, cari au jurat credință și supunere domnitoriului lor, în loc să-și verse sângele, să-și jertfescă viața pentru el, au versat cu cea mai mare bestialitate sângele aceluia, pre care datorință aveau să-l apere.

Intrat'au cu putere în palatul regesc, și ruinând tot, ce le sta în cale, și omorînd pre cei ce li-să împotriviău, preste trupuri morțe și mângiți de sânge nevinovat au ajuns în casele domnitoriului, care, vându-i, nu le-a mai poruncit, ci ca un neputincios să rîgă, să rîgă... pentru viața. Dar' înzădar te rogî de lei, cari urlă și urșii flămânzi, că nu-ți împlinesc cererea, te sfirtică. Zădarnic s'a rugat regele și regina, că ostașii inverșunați le-au răspuns cu glonțe, ce ca pre nește căni i-au culcat la pământ. Apoi i-au tăiat, i-au spintecat și batjocorit, scuipându-i. Trupurile ciungărite le-au aruncat pre fereastră în curte, apoi ca nește sêlbateci veselitu-sau, petrecutu-sau și bucuratu-sau nebunește împreună cu poporul pentru sêvêrșirea unei fapte ticăloșe, ce în inima fie-cărui om cu cevaș simțemênt creștinesc stôrnește greață, fior și dispreț.

Măcelul acesta înfiorător umple pagina cea mai neagră și mai rușinosă din istoria Sârbiei, pentru desrobirea, libertatea, înaintarea și mărirea căreia luptatu-s'a brav și eroicește înainte cu 80 ani întemeietorul familiei domnitoare *Obrenovics*, care s'a stins

acum în sângele celei din urmă odrasle, a nefericitului rege *Alecsandru*.

Ce e viața, ce e mărirea!

Lumea a fost obicinuită, ca de mai multă vreme, să audă numai vestii rele și scârbôse din Sârbia; dar' nu credem, să se fi cugetat cineva, în vremea umanismului și a luminei, la o faptă atât de mârșavă, ca cea petrecută și mai ales la modul, în care sa sêvîrșit. *Milan*, tatăl nefericitului rege *Alecsandru*, a trăit rău cu soția sa *Natalia*. A călcat jurămêntul de credință. S'a certat cu ea, s'a despărțit de ea. Cu acestea și prin viața lui cea depravată a dat cea mai stricaciôsă și rea pildă poporului sêu. Abzice de tron și lasă în domnie pre fiul sêu minorean, care n'a avut fericirea, să fie crescut sub supraveghierea și grija plină de dragoste a mamei sale, fiind acesta alungată din țară. A fost crescut de străini, cari i-au lăsat tôte, după cum a voit și baietul rege s'a stricat. Să face maiorean și nu mai ascultă de nimenea: nu de glasul rugător al sfetnicilor, cari mai nainte nu l'au oprit de pre căile cele rele, nu de dorința poporului sêu, de sfaturile părinților și a altor domnitori, ci face, după cum îl taie capul. Aducea legi bune, apoi iar' le ștergea, pre cei ce i-să împotriviău, îi înucua ori îi alunga din țară. S'a purtat rău. Tôte aceste le-ar fi trecut cu vederea și le-ar fi uitat poporul, dar' împotriva tuturor a făcut una și mai rea: a luat în căsătorie pre o vêduvă, care era cu mult mai bêt-rână decât el, nu era din familie de domnitor și pre lângă acestea și mărginită și destrăbălata, care l'a povêțuit, cum ea a voit. Pentru ea a rupt legăturile cu mamă-sa, căreia nu i-să iartă, să mîrgă, ca să ude cu lacrimi mormêntul nefericitului sêu fiu și cu tatăl sêu, pre care încă nu l'a mai lăsat în țară și care a fost înmormântat în

pământ strêin, fără ca fiul sêu să fie fost la înmormântare. Soția sa, *Draga*, l'a amăgit pre el, a amăgit poporul cu aceea, că ea va naște și n'a născut. Neavênd băieți a cercat, să înduplece pre soțul sêu, ca să numească moștenitor de tron pre frate-sêu *Nicodim*, un stricat, ștregar și îngâmfat, pre care nu-l puteau suferi nici ostașii, nici poporul.

Aceste stări pécătôse, neînțelegeri și certe din palatul regesc au umplut țara de neîndestulare, ordinea a început să se clătine, sau făcut partide și strigăt de rêsboi sê auzia pretutindenea. Rêutatea, apăsarea, nedreptatea și pécatele, cari au eșit din palatul regesc au amărit și rușinat poporul, care, stricat și el, a sêvîrșit fapta îngrozitôre. Dacă poporul nu era așa fără de lege, deși amărit în sufletul sêu, nu-și pata numele și cinstea cu omor de rege, care pată va rămânê și atunci, când poporul sêrbesc va ajunge (dacă va ajunge) la cea mai mare mărirea.

Cât e de stricat și fără de lege poporul sêrbesc, a spus-o metropolitul lui, care a zis în zilele acestea, că poporului nu-i plac preoții. Necredința e mare și ura față de preoți s'a născut și a crescut cu deosebire sub domnia regelui *Alecsandru*. Cuvintele preoților sunt lătrat de căne, înzădar predică și vorbesce. — Ast-fel să plânge capul bisericiei. Și nu e mirare, fiind-că greșelele celor mari se strecură și plantează în inima poporului, care să oglindează în pilda acelorora, pentru-ce domnitori și mai marii nu numai pentru ei trêbue să se rețină dela pécate, ci deosebire pentru cei povățuiți. Ei trêbue să fie tot-deauna bunî, statornici în gândirile și hotăririle cele bune, înțelepți, drepți, seriosi și cuviincioși, să nu facă lucruri scandalôse, pre cari să cerce a-le ascunde dinaintea poporului.

FOIȚA RĂVAȘULUI.

Volbura.

— Prelucrare. —

Un vestit poet francez povestește în una din scrierile sale următorea întâmplare: Înainte cu multe sute de ani — așa începe el — cam prin întâia jumătate a veacului 15 s'a fost lătit prin Boemia destrăbălata învățatură despre Dumnezeu și biserica a ereticului Ioan Hus († 1415). Tovarêșii de principiu ai acestui eretic — numiți după adunările lor: Taboriți — sub conducerea unui ôre-care Procop, poreclit Pleșuvul, jăfuiău și omoriău cu o nepomenit de sêlbatică ură pre toți aceia, cari credincioși au rêmas sfintei bisericii alui Isus Christos.

Chiar pe vremea asta primejdiosă pentru biserica lui Christos trăia în o mănăstire de-a Benedictinelor (zidită de cuviôsă femeă Scholastica — o stariță din samă afară de evlaviosă — cucernica Tecla, născută din un neam vechi în nobilime, căpătă o creștere — pentru vremile acele — de minune creștinescă, și își însuși o desăvêrșire în tôte științele din lume. Era o femie forte frumôsă la chip — de-o jingășie răpitoră — ea însăși nici un preț nu da pe acesta frumșetă trecătoare, ci zi cu nôpte rîvnea după lucruri mai alese și de preț: de a ajunge plăcută înaintea feței lui Dumnezeu.

În frageda și seducătorea vîrstă de 18 ani își părăsi vatra părintăscă, scumpii părinți și pe toți — pe toți — și fără șovăire și cu tótă smerenia unui suflet curat de feciôră să închină pentru deapururi slujbei lui Dumnezeu în mănăstirea pomenită.

Ca și o stea luminôsă strălucia printre celealalte surori a ei, nici una nu se afla asemenea ei de bogată în știință și pietate. O bunătate de inimă și iertătoare cătră surorile ei — față de cele mai mari preste dinsele, smerită și ascultătoare.

După 10 ani dela pășirea ei în mănăstire — când Domnul Dumnezeu s'a milostivit de a chema la sine pe buna și evlaviosă stariță a acestei mănăstiri; — surorile tôte — ca și cum li-ar fi șoptit ôre-ce glas mai înalt, au strigat de-odată: Tecla se fie mai mare preste noi, Tecla se fie mama nôstră! Și așa a și fost — pe Tecla au ales-o și ea a primit.

Acum era mamă, avea se pórte grijă de atâtea copile fragede și alunecaciôse. Așa cum numai o mamă își pôte iubi singurul copil, ce îi l'a dat Dumnezeu, — cu atâtea foc și tărîe își iubea Tecla multele ei fiice...

Dar' știa să le crească numai și numai pentru Dumnezeu; ierta bucuros greșelile mai mărunte, dar' neînduplecat de aspră era față de cele mari. Suflete duiôse după mângăere, de pretutindenî alergau șireag până la densa, și pe sama fie-cărui avea o vorbă bună, un sfat ușorător, nici unul nu era, care, părăsînd acesta mănăstire, să nu binecuvinte pe stăpâna ei, norocind clipa ce la îndemnat de a alerga aci. Sub numele de mamă

— „mama nôstră“ — era cunoscută cuviôsă Tecla până în lungi depărtări.

De nimeni întrecute în iubirea și dragostea acestei starițe smerite — nu erau însă fiicele mănăstirei.

Cu o vorbă — cum într'o grădină grijită să îngână între ele flori de flori — așa străluciau felii de felii vîrțuți creștinesți în acesta mănăstire, paza poruncilor lui Dumnezeu.

Dintre tôte bunurile pămîntesți Tecla iubea cu o duiôșie de inimă: *florile*. Ea și în aceste vedea tot numai mâna lui Dumnezeu. Au dóră alt-ceva mărturisesc aceste floricele atât de felurite în colorii și atât de mesteșugit înflorite — dacă nu despre atotputernicia și dragostea lui Dumnezeu, care prin aceste drăgălașe ființe a lăsat, să se desfăteze sufletul omului, oropsit de amara sôrte a vieții.

Din care pricină surorile însărcinate cu lucrul grădinei puneau o forte mare grijă pre creșterea și sporirea florilor dintre cele mai alese, numai ca să surprindă cu ele pe buna și vrednica lor mamă, mai dobândind în schimb câte un rêu-noscător suris din fața ei.

Intr'una din zile, fără de veste, se sparge viața cea lină și pacinică a mănăstirii. Vestii de rêsboi vin de pretutindenî. Procop — Pleșuvul — cu sêlbatica lui ceată de cătane să apropia mereu și de ținutul acesta. Ca și un fior de morțe trecea prin toți la auzul acestor vestii. Căci dór pe unde apucau odată acești ômeni destrăbălăți, înarmați, ca în povestii, din creștet până în tâlpi, picau bieții ômeni, ca și snopii resturnați de vîntul

„Auziți dar împărați și înțelegeți, învățați-vă judecătorii marginilor pământului. Băgați în urechi, cei ce stăpâniți mulțimi, și cei ce vă trușiți întru porocile neamurilor, că dela Domnul s'a dat vouă stăpânirea, și puterea dela cel preadnalt, carele va cerceta faptele voștre, și sfaturile va cerca, că nu ați judecat drept, nici ați păzit legea, și nici ați umblat după sfatul lui Dumnezeu. Cu frică, și cu grabă va sta asupra voastră, că judecata cumplită va fi celor mai mari. Că celui mai mic se îngăduște milă, iar cei tari tari se vor certa. Că stăpânul tuturor nu se va rușina de față, nici se va sfii de mărime... Deci către voi împărați sunt cuvintele mele, ca să învățați înțelepciune și să nu cădeți.“ (Înțelep. 6. 1—10).

Dar' după-ce durerile celui ce cade întâiu nu scutesc de dureri pre cei ce cad după el: dacă cei mari sunt nedrepti și păcătoși, poporul se-și dee totă nisuița, se rămână în frica Domnului, se nu facă fapte înfruntătoare de resbunare, pentru-că Domnul „pe poporul cel cuvios, și sēmēnța cea nevinovată a izbăvit dela neamul celor ce-i necăjia.“ „Cu minuni și cu semne“, iar' nu cu fapte mârșave, va mântui Domnul de cei păcătoși pre cei ce umblă în căile Lui.

Va trece încă mult, până vom ști toate amănuntele ingrozitoare vērșării de sânge din Sērbia și se va putea spune cuvânt hotărât asupra „judecății cumplite“, acum ne exprimăm numai fiorul și durerea asupra celor sēvirșite și nădejdea, că întorcându-se poporul sērbesc, care aprōbă fapta grozavă, i-se-va îngădui milă dela Domnul și sub domnitoriul, ce și-a ales, *Petru Caragheorghevič*, va înainta spre bine.

RĂVAȘ DE LA ORAȘE.

— Zlatna 5 Iunie n. 1903. Ziua de 3 Iunie n. c., sērbătōrea Sflor „Constantin și Elena“ a fost o zi de mare bucuriă și mângăiere sufletescă pentru Români din Zlatna, și în deosebi pentru

năprasnic. Și dacă acești nimernici fără de D-zeu nu cruțau nici pe cel mai rău dintre creștini, e de prisos a spune cu câtă turbare se năpusteau asupra popilor și a călugărilor drept-credincioși. Nici casele lor, sfintele lăcașuri a lui Dumnezeu nu le cruțau sēlbaticii aceștia. Dau foc la zidurile bisericilor, ca cu flacăra lor se li-se lumineze drumul înainte. Azi în câte părți, din aceste mărețe lăcașuri ale rugăciunii și iubirei, au mai rămas niște ziduri cernite de fum și grămezi de țărână.

Vestea ingrozitoare — despre apropierea lui Procop — a pētuns prin toate odăile mănăstirei. Călugărițele, ca nește paseri spăriate alergau pe întrecute la iubita lor mamă, ca se le iee sub paza sa. La auzul vestei, Tecla rămase tare, cu seninătatea liniștei pe față. În toate părțile vorbe de încurajare împărta celora, ce îi ziceau: „O mamă, ce va fi cu noi? Procop se apropie, se apropie Pleșuvul, suntem perdute!“ — „Dragile mele copile, un domn numai este, și acela e Dumnezeu. Dacă Dumnezeu e cu noi, atunci cine va fi împotriva noastră?“ — „Procop pe toate ne va omori!“ — „Și chiar de ne-ar omori, dragile mele, știți că murim pentru Christos, pentru dulcele nost Mântuitor. Vesele ne vom vērșa sângele, de ore-ce cu atât mai de grabă vom ajunge în lăcașurile strălucitoare din ceriū, — nu vē temeți de nimic, scumpele mele fiice! Mântuitorul Isus își va apăra credincioșele lui mirese!“

Intr'acea o altă soră mai tineră intră și abia resuflând zice: „Mamă, preste un cias va fi aci Procop. Atăta ia spus portăriței pădurariul în fuga sa. Pentru noi nu mai e scăpare mamă!“

Acum își arētă Tecla țaria spiritului în totă măreția lui.

„Bine, dacă dar trebuie să murim, veniți cu mine în capelă, ca să ne gătim de calea vecinicii. Soră Eugrafiă, mergi de vestește, că ușa mănăstirei și a bisericei se rămână deschise. Tu, sora Severină, alegărga la clopot, dă semn de adunare înaintea celui Preasânt la toate surorile tale. Vom cânta rugăciunile de mōrte și de iertarea păcatelor — căci duhovnicul sufletesc lipsește de acasă!“

Tōte sau întēplat după porunca stariței. Cu glas deschis și duios începū Tecla rostirea rugăciunilor sfinte; și ca prin minune, perī de-odată orl ce urmă de frică din inimile călugărilor

cei de confesiunea gr. catolică. În aceasta zi s'a împlinit adecă un an, decând femeile române gr. cat. de aici în frunte cu d-nele: Elena Albini, Fabia Pop, Ana Moldovan, Dșōra Lucreția M. Montani etc. etc., au dus la îndeplinire un lucru de mult dorit, înființând „Reuniunea femeilor române gr. cat. din Zlatna“ pentru înfrumșetarea bisericei și ajutorarea copiilor seraci.

Acum după un an de zile damele române din loc în adunarea generală din 3 I. c. n. a Reuniunii s'au adunat, ca fiă-care se-și dea sēmă despre serviciile, ce le-a făcut tinerei Reuniuni în primul an al existenței sale. — În acēstă adunare generală cu multă bucuriă s'a constatat că Reuniunea a desvoltat o activitate mare.

Reuniunea i-și are statutele sale aprobate de înaltul minister reg. ung. de interne (nu era de lipsă. Red.) și numeră 3 membri fondatori, 55 pe viață, 45 ordinari și 3 ajūtatori. Ea dispune de-o avere de 1015 Cor. fond neatacabil și 23 Cor. 26 fil. fond disponibil în bani gata.

În decursul acestui an Reuniunea a spesat pentru înfrumșetarea și curățirea bisericei române unite din loc 230 Corone.

La sērbătōrea Sflor „Constantin și Elena“ s'a sfințit și un stindard frumos în colōre albastră cu icōna Prea Curatei Vergure Maria. În acea zi biserica română unită era ticsită de credincioșii veniți se vadă sfințirea stēgului Reuniunii.

După celebrarea Sf. liturgii de către Prea On. Domn protopop Iuliu Montani, asistat de preoții Nic. Toderescu din Feneș și T. Dușă din Petrușeni dragălașa copiliță, Valeria Albini, în numele Reuniunii a prezentat înaintea altarului preoților celebranți stēgul pentru a fi sfințit. — Protopopul Montani printr'o vorbire fōrte bine simțită și potrivită ia în primire stēgul, apoi sfințește apa, stropește stēgul și-n urmă îl redă érăși copilei spre a-l preda mamei sale, presidentei Reuniunii. Au fost momente atât de înălțătoare, încât pe fața multora s'au vērșat lacrimi de bucuriă.

Doresc din inimă tinerei Reuniuni viață îndelungată și rōde îmbelșugate, ér' membrilor grupați în jurul stindardului ei le urez, ca spiritul sfânt se-i îndrepte pe calea iubirei și a înțelegerii, ca astfel faptele lor bune se servescă lui Dzeu spre laudă și urmașilor de esemple.

Un asistent.

Crestături.

— În București a început se iese o fōie *Vremea*, care scrie în felul, că Români se țină cu Muscanii, cari sūnt de legea Rēsăritului, nu cu Italianii și

Francesii, frații nostri, pentru că aceia-s catolici. Români cu minte se întorc cu scārbă de către aceasta fōie. D-l profesor dela Universitate, Jorga, unul dintre cei mai învățați și mai cu inimă Români, scrie frumos în *Sēmēntōrul* împotriva acestei *Vremi*, căreia i-a trecut vremea. Acum Români zic timp și — se gândesc cu drag la Roma, și fii ei, și numai cu durere își aduc aminte de Ruși, care le-au luat Băsărabia.

— **Autonomia bisericescă** este una dintre cele mai gingașe și mai însēmuate cause ale bisericei române gr. catolice. Acum că se împlinesc 50 de ani de când Maiestatea-Sa și Papa dela Roma au restituit Metropolia de Alba-Iulia și Făgăraș, scoțându-o de sub orl ce iniuriere a primatului catolic din Strigon, și supunēndu-o, dinpreună cu cele 2 episcopii nōue, din Lu goj și Gherla, și cea veche de Oradea, de-a dreptul numai Romei, — este timpul să cunoștem bine cauza *autonomiei nōstre*. Cartea cea mai nōuă a Dlui Dr. Bunea, vestită mai ântăiu prin *Răvașul*, este chiar binevenită și fie-care preot și inteligent român gr. cat. ar trebui să o aibă. În ea Dr. Bunea arătă nu numai ce s'a făcut în trecut, ci și ce trebuie să facem pe viitor, în privința autonomiei.

RĂVAȘUL CLUJULUI.

Casina Română a convocat adunare generală estraordinară pre 14 Iunie, ce însă nu s'a putut ținea, nefiind destui membrii. Deși cei de față n'au putut aduce hotăriri privitoare la starea financiară încurcată a *Casinei*, totuși au făcut un lucru, ce merită totă lauda și recunoștința. Anume, ca să mântuiască acest așezământ de cultură, chemat să fie lăcaș de dragoste frățescă, de unde să pornească toate lucrările bune pentru închiegarea societății clujane și desvoltarea și a celorlalte așezăminte, — cei de față au deschis o colectă, ce a dat un frumos rezultat: 320 cor. A contribuit: Dr. G. Ilea 10 cor., Vas. Ranta 10 cor., Dr. V. Poruțiu 20 cor., Dr. A. Vajda 35 cor., Dr. I. Vajda 35 cor., V. Hosszu 30 cor., Dr. St. Morariu 30 cor., T. Bărean 10 cor., Dr. A. Tincu 20 cor., G. Karșai 20 cor., A. Mandea 10 cor., V. Almășanu 30 cor., Dr. Frâncu 10 cor., Dr. E. Dăianu 5 cor., „Economn“ 30 cor., Bas. Podóbă 5 cor., N. N. 5 cor., St. Roșian 5 cor. — Colecta se va continua și la cei ce n'au fost de față și Casina va fi mântuită acum a două-ōră în modul acesta.

toriu sēu Simon, când conducătorul Taboriților Procop continuă: În față cu ușa acestei biserice imi voi împlânta prețioasa mea sabie, de semn al recunoștinței. „De-mi va înflori peste nōpte. Acest fier ucigător împodobit cu aur, atunci des de dimineață voi pleca de aci, poruncă dând ōmenilor mei, ca și firul de nisip neclătit din locul sēu să rămână.“ Sfârșind, își împlântă sabia în pământ, apoi mănăcând și ospetindu-se cu toți ōmenii lui, sau pus se odihnească de nōpte înaintea lăcașului sfint alui Christos.

Călugărițele au petrecut totă nōptea în chorul bisericei cu priveghieri și rugăciuni. Când, în partea de către rēsărit, începū a zori zorile dimineții, Procop sārī drept în sus și aducându-și cornul de aur la gură, suflă întrinsul de trei orl în câte 3 părți. De loc se făcū o mișcare asurzitoare în întreg lagărul. În vreme de 5 minute toți au fost gata. Atunci Procop, însoțit de credinciosul sēu, merse de-și căută sabia . . . Și ce se vezi! minunea minunilor! De jur împrejur sabia era încercată cu flori albe frumoșe de volbură. Era atăta măestrie zugrăvită în potiriul acestor flori simple și albe.

„Cu adevōrat Dumnezeu mare și puternic e, cel ce scutește casa aceasta,“ zise Procop, cu fața pe un moment strătăiată de-o espresiune mare sērbătorească. „Am pus jurământ; sabia mi-o vēd încercată de flori. Lăsați se le rupem . . . și vom merge de aci! . . .“

Preste un cias aceia pacinică și ademenitoare liniște stăpânea glasul clopotului, ce chiar aduna pe călugărițele la rugăciune de mulțămītă alesului lor mire, care atât de miraculos le-a mântuit.

De-aci înainte aprōpe cu un feliu de venerațiune era cultivată acēsta flōre simplă și deveni flōrea favorită a nobilei stariței, de ore-ce Preaputernicul Dumnezeu sub chipul ei a rușinat firea nerușinată a sēlbaticului Procop . . .

. . . Vede-ți ce pōte credința. De ai credință, zi muntelui acesta, se se mute și se va muta. Tōte orgiile iadului se năpustească asupra bisericei lui Christos, totuși nu vor pute-o birui. Vai însă celor, cari se pun împotriva ei, orl se lasă amăjiți de vorbe frumoșe și sunătoare — dar pline de venin.

— Fii treaz neamul mēu!

Petru Sântoma.

spăriate. Milostenia Domnului-Dumnezeu și curajul liniscit al Teclei au picurat în chip miraculos picuri de țarie sufletească în inimile lor și le-au învărtōșat.

Nu mult după-acea un tropot sēlbatic de cai încrucișat de-o larmă cobitōre a mōrte, începū a se auzi din o depărtare ore-care ca și cum s-ar tot apropia.

Procop era de alt-feliū un luptător viteaz — dar destrăbălarea învățăturilor potrivnice bisericei și lui Dumnezeu, cum și viața de pre câmpul de bătaie, au făurit din el un rāvnitor după mărime lumească și mai pre sus de tōte un tiran, care nu știa se cruțe nici când pre cel biruit odată. Și mai primejdiōse decât el erau ostirile lui, lăsate fără de frēu și fără de ordine, prădau prin tōte părțile și furau, iar ce nu le era de folos ardeau . . .

Când Procop cu încrezutul sēu Simon, vērșu deschisă ușa mănăstirei, asvērli din gură o vorbă de grōznică păcătoșenie și scrișnind din dinți, zise: „Paserile au sburat — cuibul e gol!“ Atunci încrezutul lui, Simon, care pe semne cu o căutătură mai ageră, zise: „Stăpâne, privește mai bine întracolo, și arētă spre capelă, ca și cum ar arde mai multe lumini!“ — Nici nu s'au înșelat.

Celui de al treilea, care îi însoția, i-au poruncit se rămână locului, ca nu cumva se iasă ore-cine pe ușă afară, apoi descălecând de pe cai, au intrat în curtea mănăstirii.

Când Procop zārī în fundul bisericei miresele lui Christos, cântând cu atăta rāpire de gândiri rugăciunile mōrte și fără ca una măcar să-și fi înturnat capul spre ei doi, acești trimiși ai întunecului, cari cu pașii lor apăsați și poruncitori conturbau armonia melodiilor vibratōre, și când mărețta stătură a stariței, o zārī pe un scaun rēdicat, — ingenunchind către altar; — nemilosul cuceritor aprōpe inconștient își descoperi pleșuvul sēu cap. Atăta liniște și încredere în Dumnezeu, o așa de necrezută împăcare cu sōrtea trimisă lor dela Dumnezeu — încă nu a vērșat în căile sale. Aceste femei slabe și fără de alt sprijin — afară de rugăciunea ce-o rostesc cu atăta căldură — cu porțile deschise au așteptat dușmanul neimblanzit.

„Stați!“ strigă Procop, răpit pe un moment de puterea marinosității. — „Nu vi se va întēpla nimic!“ Aceleași vorbe le repeți și însoți-

Dr. Vasile Hossu
noul Episcop al Lugojului.

DE PESTE SEPTĂMÂNĂ.

Odă.

— Ilustratăii Sale Dr. Vasile Hossu, nou denumitul Episcop al Lugojului. —

De mult Te-am așteptat, Părinte,
Să Te vedem al nost păstor,
Și iată-acuma s'ntrepează
Dorința noastră mult ferbinte:
Ați Te salută al Teu popor.

Privește fii-Ți cum Te-așteptă,
Să Ți se stringă'n jur, cu drag,
Și cum se roga pentru Tine
Să poți lupta o luptă dreptă
In lungul anilor șirég;

Și ori und' Te-a duce pasul
Pe Christ să-l vezi Tu preamărit,
Cuvîntul Teu balsam se fie,
S'aline jalea și neceazul
Din sufletul de chin zdrobit.

Rugând pe Dumnezeu să-Ți deo
A sfințelor virtuți cunună
Să'nvingi puterea inimică
Ce'n mândra-Ți cale va se stee,
Îți dicem: „Păstorire bună!“
Blaj, Iunie 1903.

Sandu,

— **Ministrul Széll** și-a dat abdicerea *Dumineca* trecută. *Maiestatea Sa* i-a primit-o și a încredințat pe contele *Tisza István*, fiul fostului ministru *Tisza Kálmán*, ca să alcătuiască alt guvern. Dintre vechii miniștri vor rămâne unii; unii înse vor fi înlocuiți cu *Wekerle Sándor* min. de finanțe, *Hieronymi Károly* de comerț și *Berzeviczy Albert* min. de culte. — *E înse mare întrebare* puté-va face noul prim-ministru *Tisza* rînduială în dielă, că și el are mulți dușmani.

Esamenele în tractul Clujului.

La școla gr. cat. din Cluj s'a ținut esamenul în 14 Iunie, 1—4 ore p. m. Au fost de față 50 școlari din 75 înscriși la începutul anului. Esamenul a reușit bine. Dintre poporenii au fost mulți de față. La sfîrșit băieții au fost premiați cu bani din cassa școlii, mai contribuind Dr. Emil Gerasim, avocat (Aiud) 4 cor. și Vasile Podobă, dir. de bancă, 2 cor.

— In **Măcișul-Unguresc** esamenul s'a făcut a doua zi de Rusale dela 11 ore începînd. Spre marea bucurie a pruncilor și mîngăiere a părinților esamenul s'a ținut în școla cea nouă gătită de tot numai cu câteva zile înainte. Esamenul condus de M. O. paroch din Feiurd, Aug. Cosma, emis protopopesc, a reușit foarte bine, fiind d-l F. Părvu unul dintre învățătorii cei buni. La sfîrșitul esamenului s'au cetit din *Révașul* numele tuturor acelor cari au dat câte ceva pentru școla cea nouă, și așa li-a plăcut lucrul acesta bun, cât s'au mai găsit și alții, între cari și un domn ovreu, care au dat câte ceva pentru noua școlă, ca să-și plătească datoriile, ce s'au făcut cu ea.

— Va urma. —

Serbările de la Lugoj.

Iubileul de 50 ani a diecesei Lugojului s'a serbat cu mare pompă, Dumineca trecută. Încă de Sâmbătă sosiră oșpeți din toate părțile, mai ales însă din Bănat. La 6 ore sosi cu trenul Inalt Preasfinția Sa Metropolitanul Victor Mihali de la Blaj. Încă la gara din Balinț Escelenția Sa fu întâmpinat de un canonic și protopopul Lugojului, cari îl salutară în numele Episcopului Radu. Cu Esc. Sa veniau: Ioan M. Moldovan, canonic-preposit, Gavrilă Pop canonic, Aurel C. Domșa redactorul Unirei, profesorul Silv. Nestor, cu familia, toți din Blaj, apoi Francisc Hossu Longin avocat, Ioan Simionăș, președ. sedriei orfanale din Deva, și alții. La gara din Lugoj eșiseră întru întâmpinarea Metropolitanului Episcopul Radu cu canonicii, fișpanul Pogány, vicișpanul Fialka, mulțime de preoți și fruntași mirenii. Deși ploua, totuși i s'a făcut Metropolitanului o primire frumoasă. Îl salută cu frumoase cuvinte Episcopul Radu, comitele suprem și primarul Lugojului, la cari răspunde foarte vesel, că după opt ani pôte vedea de nou orașul, în care a păstorit 20 ani.

Sara la 9 ore un convoiu mare se porni spre reședința episcopescă unde era sălășluit Metropolitanul. Poporul însoțit de muzică, purtând făclii trecu din piață la curtea episcopescă, unde trei coruri cântară pe rînd câte o cântare. Metropolitanul, Episcopul și oșpeții săi eșiră pe balcon, care era frumos luminat cu lampe electrice de felurite culori.

D. *Fabiu Rezei*, avocat din Lugoj, adresă o cuvîntare frumoasă Episcopului, arătînd însemnătatea zilei când se împlinesc 50 ani de la înființarea episcopiei din Lugoj. Cuvîntarea fu primită cu dese strigăte *să trăiască*.

Episcopul Radu răspunde cu o vorbire și mai puternică, și mai înălțătoare, care cuceri toate inimile și le încălzi. Glasul plin și larg, și tăria convingerii, cu care vorbea episcopul Lugojului, răpi pe toți cei de față. După ce corurile au mai cântat câte ceva, conductul cu făclii s'a rentors pe altă uliță, de unde a pornit, la școla gr.-catolică.

(In biserică). Ziua adevărată de sărbătoare fu totuși Duminecă. La 8 ore, în plin de sôre se porni de la catedrala din piață șirul de preoți și mirenii, cu litia, ca să conducă pe arhierii la biserică. Erau peste 60 preoți îmbrăcați în odăjdii sfinte, și încă alți o sută în reverenți, și corurile și fruntași din toate părțile, tot doi cu doi. O procesiune, ca și care n'a mai vezut Lugojul. Tot așa, ba mai frumoasă a fost procesiunea la rentorcere, cu cei doi arhierii. S'a început la 9 ore sfînta liturgie, cu 2 episcopi, 12 preoți și 4 diaconi. Au cântat pe rînd corurile din Lugoj, Oravița, Coșteiu. La urmă a predicat foarte frumos Escelenția Sa Metropolitanul. După liturgie s'a cântat doxologia cea mare apoi s'a încunjurat biserică cetindu-se 4 evanghelii. Piața era plină de lume, care în haine de sărbătoare strălucea frumos în lumina unei zile de vară.

(Adunarea învățătorilor). Indată după aceea s'a ținut în biserică adunarea învățătorilor din diecesa Lugojului, sub conducerea harnicului canonic Ioan Boroș, inspector scol. diecesan. S'a dat din adunare un manifest sărbătoresc. Public a fost puțin, așa cât venind dnii *Iosif Vulcan*, membru academiei, Dr. E. *Dăianu*, protopop și Dr. Val. *Branisce*, redactorul *Drapelului*, președintele i-a salutată în mod deosebit, pentru care atențiune dl Vulcan a răspuns cu cuvinte așa de însuflețite încât toți învățătorii se încălziră și strigară se *trăiască*.

(Banchetele) La orele 2 d. a. s'au început banchetele; unul la hotel regele Ungariei, și altul la „Concordia.“ La cel dintău au luat parte vre o 200, în frunte cu Metropolitanul și Episcopul. Mai erau de față, comitele, vicecomitele, primariul, doi oficeri, un canonic din Timișóra, Kún, trimis de episcopul catolic Dessewfy, și mulți fruntași ai Românilor: I. M. Moldovan, prelat papal, din Blaj, Dr. Luran și Kóvári preposit, din Oradea-mare, Gavrilă Pop canonic, Coriolan Bredicean, Tit. Hațeg, Dr. Stef. C. Pop (Arad), Iosif Vulcan, Dr. Branisce, Dr. Dăianu, vicarul Dr. Iac. Radu (Hațeg), Dr. Gavrilă Suciu avocat, Franc. Hossu-Longin avocat (Deva), Petru Mihalyi deputat, Dr. Mariș avocat din Sighetul-Maramureșului, Simionăș, I. Butean, Aug. Giurgiu (Cluj), Teod. Bulc, Dumbrava, Al. Gera, Dr. Mureșan, Cor. Ardelean (Beiuș), Dr. Simion Tămaș (Hida) etc.

Au tostat Metropolitanul *Mihályi* pentru Papa și pentru M. Sa. Ep. Dr. Radu, pentru Metropolitanul

Dr. St. C. Pop pentru episcopul Radu; Boroș pentru reprezentanții stăpînirii. Comitele suprem Pogány pentru dragoste și bună înțelegere. I-a răspuns foarte frumos și delicat Cor. Bredicean, cel mai pogan lugojan, spunînd că dragostea nu se pôte întemeia decât pe dreptate. Au mai tostat: Iosif Vulcan, Dr. Luran, Dr. Radu jun. can. Kún can. Nestor, protop. Radic, Dr. G. Suciu, Petru Călcunariu, primarul Lugojului și alții.

La *Concordia* banchetul a fost și mai vesel. Acolo era mulțimea preotimei și alți fruntași din Bănat sub presidiuul canonicului *Beniamin Densușan*.

(Concert și petrecere) Sara la 8 ore a fost concert în pavilionul cel mare dela *Concordia*. Toate biletele sau vindut; nu mai era un singur loc. De față toți oșpeții Lugojului, cu adevărat dela vlădică până la opincă. Cinci coruri, cel din Lugoj, Oravița, Bocșa-mont, Timișóra și Coșteiu, au cântat pe rînd, de câte 2 ori, care de care mai frumos. Cu deosebire s'a dovedit bine cel din Lugoj și Oravița. Interesant a fost corul țeranilor din Coșteiu, înființat numai în iarnă și condus de un țeran. Cântărețele purtau costume strălucite, salbe grele de bani, aur și argint; cântăreții erau cu fundre albe și cu opinci; și cântau par'că tot numai cu asta s'ar îndeletnici. — După concert a urmat joc până în zori.

(A doua zi.) Lună Metropolitanul și alți oșpeți fruntași plecară spre casă. Mulți însă au mai rămas o zi. Toți aceștia au fost întruniți de prânz la masa episcopului, unde a fost veselie mai multă ca la banchet. Ep. Radu a tostat pentru Papa, cetind telegrama sosită din Roma, dela Cardinalul *Rampolla*, ca răspuns la telegrama trimisă de episcop. Tot asemenea cu mare bucurie a fost primită telegrama noului episcop Dr. Vas. Hossu, care saluta din depărtare săbătorea miresei ce-l dorește. Dr. *Dăianu* a cetit apoi celelalte multe telegrame sosite din toate părțile anume dela Ios. Pop, jude de Curie; Episcopul Dessewfy, Dr. Tripon și soții, Dr. Ilea (Cluj), Români Sălăgeni, Bas. Podoba (Cluj), din O.-Mare, Dr. Hossu (Deva) și multe altele.

Fr. Hossu Longin a tostat pentru Episcopul Radu, protopopul *Bolboca* din Vermeș pentru noul Episcop Dr. Hossu. Dr. *Dăianu* într'o cuvîntare însuflețită arată importanța culturală a Episcopioilor, care întrec cu mult toate celelalte societăți culturale ale noastre, prin urmare rostul însemnat al sărbării iubilare; Petru Călcunariu, adv. din Orșova, închină pentru venerabilul badea Ioan, țeranul din Ujfaléu, care este tată Episcopului Radu, și este de față. Toți îl aclamază; fiul său cel scump ciocnește cu el, îl sărută, ba sărută chiar mâna care la crescut. A fost o priveliște mișcătoare.

Peste tot sărbările de la Lugoj au fost înățător de frumoase. De când s'a ținut adunarea *Asociațiunii* acolo (1896) Lugojul n'a mai vezut atâția Români la oaltă și așa strălucite sărbători. Cinste celor ce li-se cuvine cinstea!

— La Săn-Petru se va sfinți în Blaj de episcop Măria-Sa Dr. Vasile Hossu, nou denumitul arhieriu de Lugoj, cu a cărui iconă împodobim cu drag numărul acesta al *Révașului*.

— Alegerea de la Dobra a fost atacată, așa că pôte fi nimicită.

— Fundațiune de 30,000 corone a făcut P. S. Sa Dr. Demetriu Radu, pe sama diecesei Lugojului din prilejul sărbării iubilare a aceleia. Totodată a mai promis P. S. S. și pentru edificarea școlii gr. catolice din Lugoj 2000 de corone. Fapta frumoasă, care încununază păstorirea de 6 ani a P. S. Sale în Lugoj, vorbește de sine.

— In Oradea-Mare, reședința episcopescă gr. catolică se va renoi și se va face foarte frumoasă, o podobă a orașului și o mândrie a bisericii românești.

— In Abrud se va deschide în curînd o tipografie românească, care e menită a răspândi lumină și bună învățătură poporului nostru. Laudă celor ce se cuvine lauda.

— Ioachim Mureșanu, un brav fruntaș a Românilor grăniteri, a încetat din viață și a fost înmormîntat în Năsăud, zilele trecute.

— Iubileul episcopiei din Gherla se va serba în luna lui Novembre. Din prilejul acesta se va publica un nou șematism iubilar.

— Reuniuni de temperanță, se vor înființa, cum ni-se scrle, în Cluj-Mănăștur și Feiurd. Ajute Dumnezeu conducătorilor, ca în forma acésta să desbaere poporul dela beuturi!

— Hoțul Micsinai, cel ce a furat banii postei, a fost prins de 4 țerani. Baniii furați s'au găsit la el.

Posta Redacțiunei.

D-lui N. M. in Blaj. Sonetele se vor publica. Inceputul e bun. Cu Dumnezeu înainte!

— Iob. Am primit, dar pentru nrul acesta a fost prea târziu.

Sandu Trebuie să ne arefi numele întreg. De ce te ascuși?

Eremitul. Astfel de știri scurte nu sunt tot-deauna binevenite.

Amicul. De la sărbătorile din Lugoj vom da unele scene, dacă vom primi fotografiile. Sunt frumoase!

Moldovanu Basila

„THE STANDARD“

— fundată în anul 1825. —

Efectuește
asigurări de viață
pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incaso anual
Coroane: **32.000.000** —
Dividende solvite
Coroane: **170.000.000** —
Avere proprie
Coroane: **260.000.000** —
Despăgubiri de viață
Coroane: **520.000.000** —

Agentura generală pentru
Transilvania:
Cluj, strada Ferencz-József nr. 17.
Filială pentru Ungaria:
Budapesta, strada Kossuth-Lajos
nr. 4. în palatul Standard.
(Casa proprie).
Centrala generală:
Edimburg (Anglia.) 17,3

SÁRGA JÁNOS

casă de aurărie, juvaeruri și institut pentru decorarea bisericilor.

Recomandă bogatul său magazin de

vase și paramente bisericesci,
cum și de juvaeruri de Brillante și diamante, orologe de aur și argint, tot felul de
argintării și bijutării.

Catalog mare ilustrat se trimite gratis și franco.

Cluj (Kolozsvár), piața Mátyás-ter nr. 13.

— Telefon 354. —

7. (8—26.)

Moldovan Miklós

✻ Atelier de croitorie. ✻

Cu totă onoarea aduc la cunoștința
P. T. Public din loc și provincă, că
mi-au sosit în deposit stofele cele mai
bune, mai frumoase și mai trainice dela
fabricile din țară și străinătate pre
sesonul de primăvară și vară pentru

vestminte bărbătesci.

Fac vestminte bărbătesci, curăț și
reparez punctuos și pre lângă prețuri
moderate.

Fac reverenți, cimade și grece
pentru preoți.

Țin în deposit și vând cameși, gulere,
mangete, cravate și náfrâmi de busunar.

Comandele din provincă se efectuesc
grabnic și punctuos.

Plătirile se pot face și în rate.

Cu stimă:

Moldovan Miklós

Cluj (Kolozsvár), str. Egyetem n. 1.
8, (10—10).

„ECONOMUL“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚIUNI

Centrală în Cluj (casa proprie)
strada Vesselényi-Miklós-utca 26.

Filială în Gherla (Szamosújvár)
strada Alsó-viz-utca n-rul 18.

Intemeiat la anul 1886.

Are Capital social in 2000 acțiuni K.	200,000.—
„ Fonduri de rezervă	130,773.—
„ Fonduri culturale și de binefacere „	8.900.—
„ Depunerii spre fructificare	1.003,211.—

Primesce depunerii spre fructificare dela privați cu
5%-te și dela corporațiunii culturale sau filantropice
cu **5 1/2%**-te;

Escomptează cambii cu cel puțin două subscrieri;
Dă imprumuturi pe cambii cu acoperire hipotecară
cu **7%** și **8%**-te;

Acórdă imprumuturi de Cont-curent cu acoperire de
hartii de valóre notate la bursă cu **6%** și **7%**-te;
Efectuesce tot felul de operațiuni de bancă.

Adresa: „ECONOMUL“ Kolozsvár.

Direcțiunea.

5, 12—50.

AGENTURA GENERALĂ

DIN CLUJ A BĂNCEI DE ASIGURARE

„TRANSYLVANIA“

primește și efectuește **oferte de asigurare**
din comitatele: Cojocna, Murės-Turda,
Turda-Arieș, Bistrița-Năsăud, Solnoc-Dobăea,
Ciuc, Sălagiu, Sătmár, Bihor, Ma-
ramureș.

Asigură mai ieftin contra **focului** și
explosiunii ori ce fel de edificii, măr-
furi, mobile, vite și produse etc.

Asupra vieții omului

face asigurări în toate modurile obicinuite,
anume: *capitale pentru casuri de mörte,*
pe viață, de zestre, rente etc.

ASIGURĂRI POPORALE fără cerce-
tare medi-
cală până la 1200 coróne.

Asigurări pe cheltuelile imormintării, contra
grindinei, sămănături de tot felul, nutrețuri etc.

„TRANSYLVANIA“

a fost intemeiată la anul 1868 și de atunci
în decurs de 34 ani a plătit despăgubiri
pentru foc de K. 3.042,619.84 fil., iar
pentru capitale asigurate pe viață Kor.
2.992,162.98 fil. Suma asigurărilor contra
focului e de K. 112 milioane. Suma asi-
gurărilor pe viață e de K. 10.2 milioane.

Oferte și ori ce îndrumări se pot primi în limba
românească și în toate limbile din țără de la

Agentura generală a băncii

„Transsylvania“

Cluj, piața „Emke-ter“ Nr. 16.

precum și de la agenturile locale și cerceuale din
comunele mai mari.

10, 10—40